

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

VISITASFOREDRAG VISITAS HJARDAL SOKN 30. AUGUST - 04. SEPTEMBER 2016.

INNLEDNING

Kjære menighet! Nåde være med dere, og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus

Det er 12 år siden forrige visitas. Den gang var det tre sokn: Hjartdal, Sauland og Tuddal. Jeg har gledet meg til å være sammen med dere i rammen av en visitas. Samtidig har jeg også vært litt spent. For en visitas åpner for et dypere kjennskap til menighet og samfunn. Takk for at dere har lukket meg inn i deres utfordringer og muligheter.

Forrige visitas her var i 2004. Siden den gang har kirken fått nytt visitasreglement. Den viktigste endringen er at nå skal biskopen se og høre dere, mer enn at dere skal se meg. Visitasen er en synlig del av at jeg utøver tilsynet med den lokale kirke.

Det har skjedd mye siden siste visitas. Den største endringen er kanskje som allerede nevnt; sammenslåing av tre sokn til et sokn.

Ellers forteller visitasmeldingen at alle de tre kirkene har skiftet ut gamle rørovner med nye benkevarmere. Alle kirkene er malt utvendig. Videre tar vi med bare noe av det som har skjedd. Hjartdal kirke har fått våpenhus, Sauland kirke har bygd om benkene og malt innvendig. Tuddal har fått ny kirkeklokke.

Når det gjelder staben er alle nye bortsatt fra kirkevergen. Det siste i den sammenheng er samarbeidet fra august i år med Seljord om diakon. Slik skjer det noe hele tiden.

Det har vært viktige dager sammen med dere. Jeg ber om at visitasen må bli til inspirasjon i arbeidet videre.

FORBEREDELSE

En visitas er mer enn at biskopen besøker menigheten en liten uke. I forkant av visitasen leverer soknepresten, sammen med kirkeverge og råd, en visitasmelding. Det er en beskrivelse og en vurdering av det som har skjedd siden forrige visitas og av situasjonen i dag. Jeg oppfordrer menigheten til å lese denne meldingen. Det er et offentlig dokument.

Videre har rådgiver ved bispedømmekontoret Geir Myre, sammen med kirkevergen, besøkt kirkene og kirkegårdene og levert befaringsrapport.

Prost Asgeir Sele har hatt kontorvisitas og levert rapport til biskopen. Prost Asgeir er for øvrig prosjektleder for visitasen.

Fra bispedømmekontoret har kirkefagsjef Arve Nilsen vært med. Han vil også støtte prosten i oppfølgingen av visitasen.

GJENNOMFØRING

MØTE MED KYRKJESTABEN

Jeg forsøker alltid å begynne en visitas med å møte de ansatte. Slik også denne gang. Det er viktig for meg å understreke hvor viktige alle de ansatte medarbeidere er i menigheten. De er en ressurs sammen med råd og frivillige, som vi aldri må glemme. Tvert imot, vi skal ta dem med i våre bønner og støtte dem i deres arbeid.

Vi gikk gjennom visitasen post for post. Til slutt ba prosten om Guds velsignelse over visitasen og alle de menneskene som ville møte kirken i løpet av disse dagene.

I tillegg til å møte staben samlet, har jeg i løpet av visitasen samtaler med den enkelte. De som er vigslet slik som prest og diakon, må ha en samtale med meg, andre tilsatte og frivillige får en mulighet.

KIRKEN OG KOMMUNEN

Som vanlig i en visitas var det lagt inn møte med kommunen. Jeg møtte ordfører Bengt Halvard Odden, rådmann Rune Engehult og flyktningkonsulent Torunn Hovde Kaasa. Fra kirken møtte kirkeverge, sokneprest, diakon, leder av soknerådet, prost og oss fra bispedømmekontoret.

Det var tydelig at kommunen og kirken har gode relasjoner. Visitasmeldingen sier også; ”Det har tradisjonelt vore eit godt tilhøve mellom kommunen og kyrkja. Dette gjeld både dei folkevalde og dei tilsette. Slik er det framleis. Likevel kjenner vi på ein ressursmangel i kampen for å ta vare på kyrkjene i framtida.”

Vi var innom de økonomiske utfordringene som små kommuner med ansvar for flere kirkebygg og kirkegårder har. I den sammenhengen ble viktigheten av faste rutiner i

samarbeidet mellom kirkens og kommunens administrasjon understreket. Et annet tema var behovet for et felles kontor for de kirkelig tilsatte.

Det store temaet var likevel hvordan kirke og kommune sammen kan være til beste for lokalsamfunnet. Samtalen viste at det er et felles mål å være tilstede slik at Hjartdal kommune fortsatt kan være et godt sted å bo og å leve.

Vi snakket om hvor viktig frivillig innsats og omsorg for hverandre er og vil bli i fremtiden. Jeg har i løpet av disse dagene møtt en imponerende dugnadsånd og en vilje til frivillighet som jeg tror mange vil misunne dere.

I den forbindelse var det spennende å møte flyktningkonsulenten. Hun fortalte om en stor vilje i Hjartdal kommune til å ta imot flyktninger. Det gleder jeg meg over. Etter hva jeg kan forstå vil kirken sammen med sokneprest og diakon ha mye å bidra med overfor nye landsmenn. Jeg ser det er vilje til samarbeid hos alle parter.

SAMARBEID MED OG MELLOM FRIVILLIGE INSTITUSJONER OG ORGANISASJONER

Jeg har allerede kommentert dugnadsånden. Jeg vil også slå et slag for vilje til fortsatt godt samarbeid, et samarbeid som kan utvides til nye områder. Jeg har møtt en kirke med råd og ansatte som vil samarbeide med de mange gode tiltak som finnes i bygda.

Jeg møtte dette konkret gjennom følgende eksempler:

Det var besøket på Røde Kors i Tuddal hvor Audun Darrud og hans medarbeidere tok imot oss og gav oss en fyldig informasjon om arbeidet. Likeledes nevner jeg pensjonistlaget og pensjonistmiddagen i Tuddal hvor Anund Sisjord ledet an. Hva ville vårt samfunn vært uten slike tiltak? Og over alt kjente jeg at kirken er velkommen. Denne viljen til samarbeid møtte jeg også på Bygdesentralen i Hjartdal.

Når det gjelder samarbeid ellers, vil jeg positivt kommentere hvordan dere til beste for barna i Sauland samarbeider med pinsemenigheten Sion. Og da er vi over på temaet:

TROSOPPLÆRING

Skolen er ikke lenger ansvarlig for trosopplæring i vår kirke. Skolen skal formidle kunnskap om kristendommen. Opplæring til tro er det enkelte kirkesamfunn sitt ansvar.

Jeg møtte et fantastisk trosopplæringstiltak da jeg besøkte «Refleks» i Hjartdal. Ut fra de lokale muligheter har dere truffet spikeren, tenker jeg. Sammen med hjem, frivillige og tilsatte møtte jeg et miljø for læring som når aldersgruppen 4 – 15 år. Det er genialt. Det heter om trosopplæringen i vår kirke. Gud gir - vi deler! Vi deler ved å vekke og styrke den kristne tro hos barn og ungdom. Alle døpte skal få en sammenhengende opplæring om den treenige Gud og få hjelp til kristen livstolking og livsmestring.

Dette så jeg i funksjon. Jeg så barn fikk hjelp til å sitte på hesteryggen og til å bruke sag og skiftenøkkel. Jeg hørte bibelen fortalt slik at den angikk meg. Dette er trosopplæring av høy klasse.

I følge vår kirkes trosopplæringsplan, har alle våre døpte rett til denne undervisningen. Det er kirkens store utfordring. På Refleks så jeg at det går an. Lykke til videre!

Første dag av visitasen ble avsluttet med **KULTURKVELD I SAULAND KYRKJE**. De som ikke var der, gikk glipp av noe. Kvelden viste hvilke store lokale ressurser dere har, som kan ha en slik kveld med lokale utøvere med et så høyt kunstnerisk nivå. Kulturkvelden ble også et bevis på hva som skjer når dere slår sammen alle gode krefter.

Andre dag begynte med **MORGENBØNN I TUDDAL KYRJE** ved diakonen som minnet om at Guds ord er en lykt for vår for. Det er godt å starte en ny økt med å legge dagen i Guds hender.

KIRKEN OG SKOLEN

Allerede i visitasmeldingen oppdaget jeg det gode forholdet mellom kirken og skolen/ oppvekstsentrene.

Jeg har under visitasen besøkt elever ved Tuddal oppvekstsenter og barnehagebarna ved Hjartdal oppvekstsenter.

På Tuddal oppvekstsenter presenterte rektor Inger Øya Grøgård, sammen med elever og ansatte, hvordan skolen drives gjennom en billedkavalkade fra forrige skoleår. Deretter fikk elevene stille meg spørsmål. Her er noen av spørsmålene jeg fikk: Hvor mange kirker har du vært i? Hvor gammel var du da du ble en kristen? Trives du i jobben? Hvor mange ganger har du lest Bibelen? Underviser du prester? Hvorfor ville du bli biskop?

På Hjartdal oppvekstsenter møtte jeg barnehagebarna sammen med rektor Bjørg Alstad Bakka og øvrige tilsatte. De serverte oss lunsj.

Jeg ser at det er gode tradisjoner for samarbeidet skole / kirke, men det foreligger ingen offisiell plan for samarbeidet. En avtalt plan er som regel et godt arbeidsverktøy for å videreutvikle de gode relasjonene.

ALDERSHEIMEN

Når mennesker ikke kan komme til kirken, må kirken gå til dem. Jeg fikk være med på andakten på alders- og sjukeheimen. Bestyrer Gro Vestmoen Bjørndalen ønsket oss velkommen før sokneprest og organist overtok. Min oppgave var her som ellers, hilse på folket og komme med en hilsen.

SOKNERÅDET

I en visitas er det viktig for meg å møte soknerådene. Rådene er utrolig viktige for vår kirke. Plan og strategi legges der. Samtidig vil jeg si til menigheten: Vær takknemlige for de som sitter i rådene. Ta dem med i deres bønner. Støtt dem. Tal vel om dem. Ikke tenk om rådene at det er ”dere i rådet”, men si til dere selv og andre, vi i kirken er så heldige at vi har råd som vil vekke og nære det kristne livet i våre menigheter. Vi vil stå sammen med dere.

TEMAKVELD SAULAND KYRKJE: «FRAMTIDA FOR KYRKJA VÅR»

Andre dag ble avsluttet med Temakveld i Sauland kyrkje. Jeg var utfordret til å ha en innledning til samtale over temaet : ”Framtida for kyrkja vår!”

Det ble en spennende kveld hvor jeg fikk anledningen til å komme med mine tanker om temaet. Jeg skal ikke gjenta hva jeg sa, men jeg tror kirken har en viktig og stor oppgave også i fremtiden. Jeg oppfordrer dere alle til å bli med i det store arbeidet som også drives her.

Det ble gitt anledning til å stille meg spørsmål. Det er ikke så ofte kirken lar de som sitter i benkene komme til orde. Som regel blir det enetale fra talerstolen. Deres frimodighet til å spørre, viser at det å gi rom for spørsmål og samtale kanskje er en møteform dere skal jobbe videre med. Samtale har alltid vært et kjennetegn på et godt kristent felleskap.

DIAKONI

Hjartdal sokn er privilegerte som har fått en ny diakon i staben. Ta vel imot henne og stå sammen med henne i det diakonale arbeidet. Diakonien oppgave er å utløse et kristen nestekjærlig for våre medmennesker, et engasjement som springer ut av at Gud elsker oss først.

OPPSUMMERING OG UTFORDRINGER.

En visitas er ikke over når jeg drar. Det er på en måte nå det begynner. Håpet er at våre dager sammen har støttet de gode prosessene hos dere og satt i gang nye, for en menighet må alltid være i bevegelse.

Når jeg oppsummerer disse dagene sammen med dere, vil jeg gi dere følgende utfordringer:

KIRKEN OG DE VIKTIGE MØTEPLASSENE:

1. **Gudstjenesten.** Jobb videre med gudstjenestens innhold, gjør dere nytte av lokale krefter og samarbeidspartnere.

2. **Trosopplæring.** Kirkens ansvar for overlevering av kristen kunnskap i Hjartdal sokn er avhengig av at hjemmene, ansatte, sokneråd og frivillige utvikler møtesteder der barn og unge får næring til tro og livsmestring.
3. **Diakoni.** Dere har fått en ny diakon som skal lede det diakonale arbeidet i menigheten. Det skal hun gjøre ved å støtte og inspirere dere i arbeidet. Da er det viktig at dere viser at dere vil stå sammen med henne om å vise nestekjærighet og inkludere i kirkens fellesskap.
4. **Planarbeid.** Et godt menighetsarbeid må ledes. Når de tre soknerådene nå har blitt til ett, utfordrer jeg soknerådet til å utvikle en felles visjon og strategi fram mot en gjennomførbar plan for menighetsarbeidet.
5. **Kontor for staben.** Jeg utfordrer soknerådet i samarbeid med kommunen til å finne løsning for felles kontor for kirkens ansatte. Et slikt kontor vil både gjøre det enkelt å gjennomføre regelmessige stabsmøter, og bli et godt sted for folk å treffe kirken.
6. **Kirken og kommunen.** Samtidig som jeg bekrefter den allerede gode relasjonen mellom kirke og kommune vil jeg støtte ordførerens ønske om faste møtepunkt mellom kirkeverge og rådmann.
Det er flott å se hvor godt kirker og kirkegårder er tatt vare på, men sørg samtidig for at det blir avsatt nok midler til nødvendig ytre vedlikehold av kirkene i de kommende årene. Parkeringssituasjonen ved Sauland kyrkje må det også arbeides for å finne en god løsning på.
7. **Flyktningene.** I møtet med kommunen traff vi flyktningkonsulenten. Jeg støtter ideen om at sokneprest, diakon og flyktningkonsulent kan komme sammen for å finne kirkens plass i integreringsprosessen.
8. **Kirken og skolen.** Samarbeidet mellom kirke og skole har lange og gode tradisjoner her. Møtet med skolene viste at det mangler planer for samarbeidet. Jeg oppfordrer soknepresten, og gjerne diakonen, til å ta imot invitten til å møte lederne for barnehagene og skolene for å få dette på plass.
9. **Kirken og lokalsamfunnet ellers.** Jeg har sett en sterk dugnadskultur her og vilje til samarbeid mellom frivillige til beste for lokalsamfunnet. Overalt har jeg opplevd at kirken er velkommen inn i dette samarbeidet. Til stab og sokneråd: Vær ikke redd for å ta imot invitasjonen! Vær heller ikke redd for å utfordre nye grupper til samarbeid.
10. **Kirken som fellesskap.** Vi tror på en hellig allmenn kirke, eller som en sa til meg her: «I Guds rike finnes ikke halvsøsken». Møtet med soknerådet og temakvelden om kirkens framtid viste at også her i Hjartdal, Sauland og Tuddal er det behov for ulike møteplasser der liv og tro får næring. Jeg vil utfordre dere alle til å jobbe med å skape disse viktige møteplassene.

AVSLUTNING

Jeg drar fra visitasen i Hjartdal fylt med takk og jeg hilser dere med Paulus ord til menigheten i Tessaloniki: ”Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår

Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.(1.Tess.1.2-3)

Agder og Telemark bispestol 4.september 2016

Stein Reinertsen, biskop